

מסורת הש"ס

א) לנקט עג: חולין ג, (ז) זכיר ס"ד: א) סוכה ד' ג; (ד) [נזכר: ל: מנחות טו:]; (ב) שבת כגג: (ו) [ע"ז]; (ז) וי"ע: ח"ס' יומא סג. ד"ה עעמא]; ח) [שנוטע י"ד.

תורה אור השלם

1. לא תובח על המצד יום וזבחי ואל ילך חלב חגי עד בקר: שמוח כו' כה ויהי ללב למשמרת עד יאבבה עשר יום לחדש הזה ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים: שמוח י' ו'.

לעני רש"י

קרוק"ש: וים, אנקלים.

מוסף רש"י

פסח בשאר ימות השנה שלמים הרי. דנקא לן מנחמה פסח לה' אלהיך לזן ובקר דמותר פסח קרב שלמים (חולין ד'). שמעת מינה. מקרי ליה זבח פסח, פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה. למעקף שס פסח מניה וכל כמה דלא עקר פסח הוא וכי שחט ליה שלא זמנו יור פסח פסח (שם). בודקה. פסח הוא זבח משיב מפי חבורה. ואמרו לעולם לא בעי עקירה. והאי דמשמע דבעי עקירה כגון שהיו בעלים. דנסק ראשון טעמי ממים ופסח א' לא נדהח מחמת אידו אלא מחמת צעלי שעה מחמת טומאה לפסח שי והאי פסח חזי לקרב באייר הלך בעי עקירה (שם). שחט ישראל וקבל הכהן. ק היה דקטן לעשות (בחים י'). קראו את ההלל. כל כח קוראה את ההלל ג'. פסח שחי פסחיה מרוזין ולא טעוין הלל בשחיטתם ולא היו מספיקין לשחוט פסח כל כח עד שקראו שלם פסחים. וע"ג דמגן אע"פ שלא שלם מרעש. היינו לא גמרנו פסח שלמים טלה. אכל מינו אין כח שלא איהו גומרנו שחי פסחים ומתחיל בו שחי שלמים (סוכה ד'). מופגי שעמה מרעשין. ששחייה חמור הרשעות ממלאה הערה לכל כח ושחט כח שלמים חמור ולא היה חשיבת פסחין מארכת כתי קריאה שלא הללות (שם).

מוסף תוספות

א. דהחייב ליה למקטרי. ח"ס' שאנן. ב. דקתי לשמו פטור הא סתמא חייב אלמא לא בעי עקירה אלא מדייקא ליה למשמע מינה. ג. א"ל. ג"ל. פירוש אין אומרים שירה על שום אכילת מזבח כגון זריקה דמים וניטול המים. ח"ס' דכחות לה.

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים סד.

הוא והא רבי שמעון. נראה לר"י דההיא קמיתא א לא הוה מצי לאוקומי כרצנן משום דקמתי בה אצל המולק את העוף ז"ד אינו עובר בזבל כלום אמאי נקט עוף חי לאו דלמא לנידוק דווקא ז"ד אצל בזבל המועד אפילו צעוף נמי מייחייב ויינינו כר' שמעון ובקונטרס פי' לעיל דעס אחר אמאי נקט עוף: ואיכא דר"א מקיש חלץ לזבח וניהי דלא מקיש להקטרה לענין הכי מקיש לזל אומרינו אפילו אחד צסוף העולם דסגרא הוא לאקושי להכי: מעבא דשמו הא סתמא פטור ש"מ בו'. וזת גירסת רש"י ואין נראה לר"ת דהא איכא למידק מרשא אפיכא ג' וגריס ר"ת סכ לנמו אמאי פטור שלמים לשם פסח קשטו ש"מ צעי עקירה פירוש דאי לא צעי עקירה אפילו שחט לנמו כשר שלמים לשם פסח כשר דהא מכשיר לעיל ר' יהושע שומט אחרים לשמוי: קראו את ההלל. פי' לויס דמניא דחוספתא ישראל שחטין

את פסחיהו ולויס קוראים את ההלל קשה לר"י דלמניינן צ"י אין נערכין צערין (א'). וצכילד מצרכין (ברכות לה. ושס) אין אומרים שירה אלא על היין והכל חזין דאיכא שירה צלא נסקים וכו' וכו' (א) מקדשין העורות צ"י תודות וצכיר ואומר ר"י דה"פ אין אומרים שירה צשעת הקרבנות צכרן אלא על היין דמשמח אלהים ואנשי דריש ליה ועיקר שפיה ושמה היינו צשעת אכילה ודומיא דהכי נמי לנזוה צשעת הקרבנות צכרן קאמר דאין אומר שירה אלא על היין אצל שלם צשעת הקרבה היו אומרים שירה שלא על היין צכמה דוכתי:

תמיד דלתות העזרה יתקעו הריעו ותקעו י"הכהנים עומדים שורות ושורות ובידיהם בוזי כסף ובוזי זהב שורה שכולה כסף כסף ושורה שכולה זהב זהב לא היו מעורבין ולא היו לבוזיין שוליים שמה יניחום ויקרש הדם ישחט ישראל וקבל הכהן נתנו לחבירו וחבירו לחבירו ומקבל את המלא ומחזיר את הריקן כהן הקרוב אצל המזבח וזרקו זריקה אחת כנגד היסוד ויצתה כת ראשונה ונכנסה כת שניה יצתה שניה נכנסה שלישית כמעשה הראשונה כך מעשה השניה והשלישית קראו את ההלל אם גמרו שנו ואם שנו שלשו אע"פ שלא שלשו מימיהם ר' יהודה אומר (א) מימיהם של כת שלישית לא הגיעו לאהבתי כי ישמעו ה' מפני שעמה מועטין (ב) כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהכהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים ר' יהודה אומר (ג) כוס היה ממלא מדם התערובת ורקו זריקה אחת על גבי המזבח ולא הוודו לו חכמים כיצד תולין ומפשיטין אונקלויות של ברזל היו קבועים בכתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין כל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט (ד) מקלות דקים וחלקים היו שם מניח על כתפו ועל כתף חבירו ותולה ומפשיט ר"א אומר (ה) ד"ד שחל

לישב על הקרקע: שמה יניחום. כהנים על גבי קרקע עד שיקבלו דם אחר מחמת שהן מרוזין ושכחום ויקרש הדם ולא יחא רחוי לזרוק: שחט ישראל אם ירעה שהשחטו כשירה צורים בכל הקרבנות: וקיעל כפן. הדם צבון מלאה העלה: נוסנו לחציו. שהרי צשורה הן עומדים עד המזבח: מקבל אם המלא. מיד הנתנו לו ומחזיר את הריקן שחזר אליו מיד כהן הזורק: זריקה אחת. צבון עצמו זורק ולא מתנה באמצע שאין לך קרבן טעון אצבע אלא חטאת לבדה כדכתיב (ויקרא ד) באצבעו: כנגד היסוד. צרוחות צשנוצח שהיה יסוד תחתיו חורק לזקופתו של מוצח והוא נוכל לזרוק. ולפי שאין היסוד מקיף את המוצח אלא את הצפון ואת המערב צדמנן צמסכת מדות (פ"ג משה א) לכך הוכרח לומר כנגד היסוד: כל מעשה הפנים ושלישים. הכל כאשר אמרו: קראו אם ההלל לכל כמות קאי: אם גמרו שנו. כשהיו מתחילין לשחוט מתחילין לקרות ואם רבו הפסחים ומשך זמן שחטתן עד שגמרו ועדיין רצים שחטין חורזין וקורין שניה: ואם שנו. ועדיין לא גמרה שחטתן פסחי אותה הכת שלשו וכן השניה וכן השלישית ואע"פ שלא אירע מעולם ששילשו לפי שהיו שם כהנים מרוזין ומחזירין צמלכתן: לא הגיעו לאהבתי אפילו פסע ראשון: אלא שהכהנים מדיחין העזרה. שאמת המים מהלכת צשורה וכהן רוצין להדיח העזרה פוקקין את נקב יצאתה והמים פושטין והולכין על גדוניה ומדיחין את כל העזרה שרצה של שיש היתה כולה ואחר כך פותחין הנקב והמים יוצאים וצערד הפסח מתוך שהדמים מרוצים היו מדיחין אותה והכהנים היו מדיחין אותה צשבת שלא צרצון חכמים: מדס הפערובת. המוטל על הרצה וטעמא מפרש בגמרא (ס"ה). אונקלויות. מסמרים שראשיהן כפופין למעלה. קרוק"ש צלע"י: צעמויין. אלו עמודין קטנים הרבה וקרויין נססין דלמרינן צמס' תמיד (פ"ג משה ה) דמנן צ"ת המטבחים היה לצפוניו של מוצח ועליו שמונה עמודין וקרויין נססין וקורות של ארו על גביהן ואונקלויות של ברזל היו קבועין בהן וד' סדרים שבהן תולין ומפשיטין וקבועין צשורה צמקום צ"ת המטבחים: חלקין. מחולקין. מפוללות קליפתן: שחל

עין משפט
נר מצוה
א נמי פ"ה מהל' ספול
המוקדשין ה' טו:
ל ב מיי פ"ח מהל' ק"פ
הלכה טו:
ג ז שס הלכה יא:
קח ד שס הלכה יב:
ל ט שס הלכה יג:
מ ו שס הלכה יד:
נ ז שס הלכה טו:
מב ח שס הלכה יא:
מג ט שס הלכה טו:
מד י שס הלכה יד:

רבינו הגואל

הכא קמיין המולק עובר והמקטיר את האימורין אינו עובר. והתם קמתי המקטיר את האימורין עובר והמולק אינו עובר קשיין אהדרי. ופרקינן שתי הבריות לר"ש חזן. הא דפטרה אמליקה ב"ד הכי קמיין ר' שמעון במתני' ושאר כל הובחים ב"ד בין לשמן ובין שלא לשמן פטור ור' שמעון פטור בשאר זבחים כ"ש אמליקה. והא דמחייבת אמליקה בחולו של מועד בדבריה מחייב ר"ש במשנתו [דמנן] בשאר כל הובחים במועד בין לשמן ובין שלא לשמן [חייב] דמליקה כשחיטת חטוב לה. הקטרת אימורין שיש גמא דיקיש הקטרה לשחיטה ומחייב. ויש גמא דלא מקיש ותרווייהו איכא דר"ש ואמרינן מאי טעמא דר' שמעון בר"ד מחייב השחוט את הפסח לבדו על החמץ ופטור השחוט שאר זבחים על החמץ ב"ד. ובמועד מחייב השחוט שאר זבחים על (הפסח) [החמץ] ופטור השחוט הפסח לשמו. ופשטינן טעמא דר"ש משום דכתיב תרי קראי לא ושחט ולא תזבח. ובתרווייהו כתב זבחי ומחזיר את הפסח וזבחי וזבחי דהיה ליה למכחב זבחים דמשמע זבחים טובא ופלגיננה וכתב זבחי זבחי. ש"מ לא חייב זבחי זבחי הווא זבח חג קטנה. הבשר שבעדו פליק קרינא ביה זבחי. ואזכר זה חייב ולא אשאר זבחים, אבל במועד דליכא זבח חג הפסח קרינא זבחים וחיבי אשאר זבחים. ודיקינן מדקתי השחוט על החמץ במועד לשם שלמים חיבי. דוקא שעקר שם פסח השחוט וקראו שלמים, מכלל דבשאר ימות השנה בעי עקירה. ופרקינן לברור אימא דלא בעי עקירה ומתי' כגון שהיו בעליו מטיא ממים ודחא לפסח שחי דסתמיה לשם שחטו בשחט חבתו שנאמר ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל קהל ועדה וישראל. הרי ג'.